

scoalacool.ro

ROMANITATE ORIENTALĂ ȘI CREȘTINISM

Romanitatea orientală

Secolele I î.Hr.-VII d.Hr. - încetarea stăpânirii romane în provincia Dacia nu a însemnat întreruperea legăturilor autohtonilor cu lumea romană, Dobrogea (Schytia Minor) rămânând sub stăpânire romană și apoi bizantină.

Legăturile cu Imperiul Roman au fost menținute prin:

- a. Schimburile comerciale ale populației autohtone nord-dunărene cu provinciile romane sud-dunărene;
- b. Mutările voluntare ale locuitorilor de pe un mal pe celălalt al Dunării;
- c. Reinstaurarea stăpânirii romane la nordul Dunării în timpul împăraților Constantin cel Mare (306-337) și Iustinian I (527-565);
- d. Răspândirea creștinismului la Dunărea de Jos de către **misionari** latinofoni veniți din Imperiu.

Principalele fenomene care au afectat fosta Dacie romană, după anii 271-275, au fost decăderea vieții urbane și retragerea daco-romanilor în zonele rurale, care au putut oferi adăpost în fața atacurilor migratorilor.

Secolele III-VIII - procesul romanizării a continuat, extinzându-se și asupra dacilor liberi.

Imperiul Roman după retragerea aureliană (271-275)

Dacia după retragerea aureliană (271-275)

ASEZARI ANTICE DIN DOBROGEA

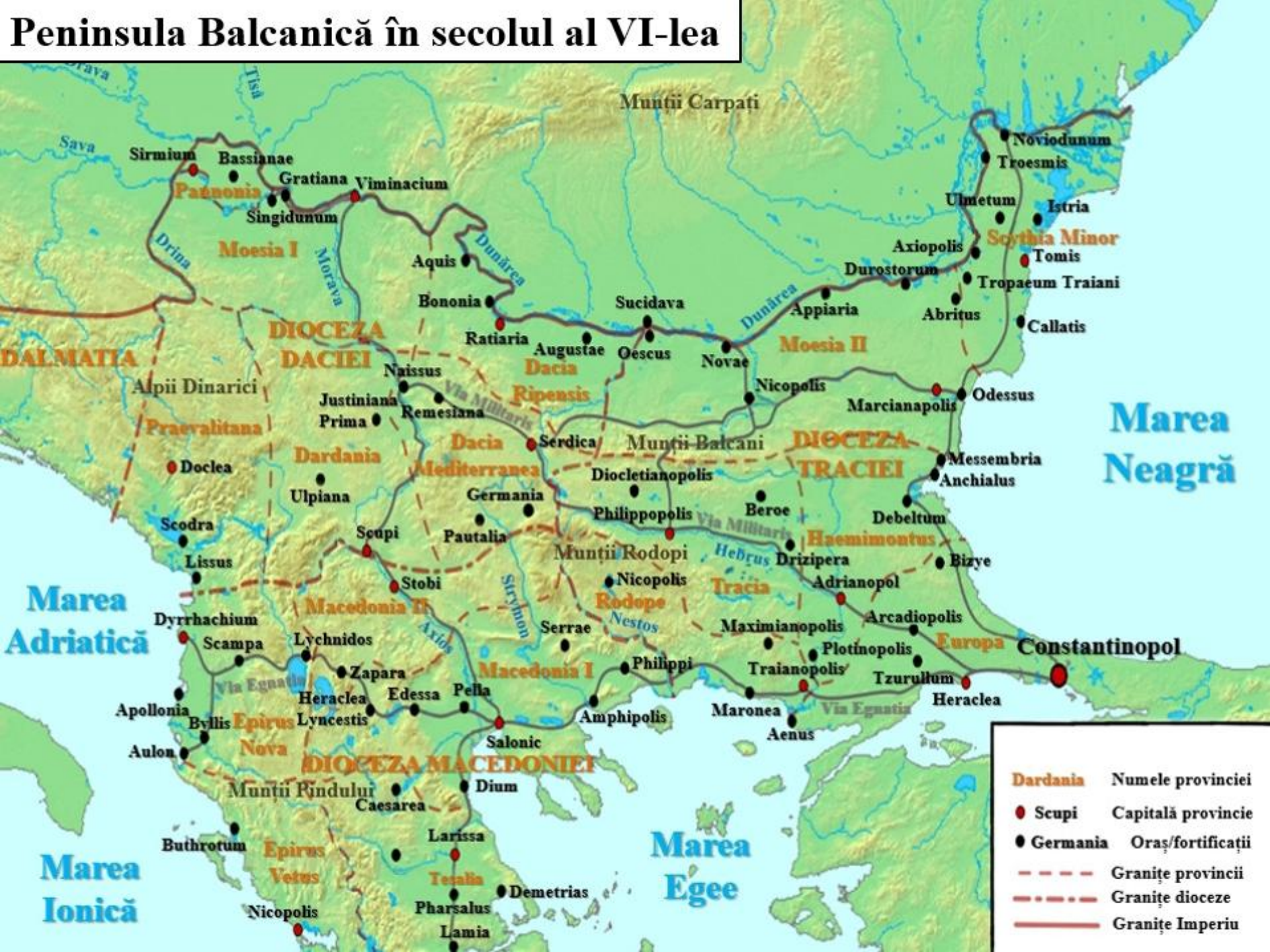

Constantin cel Mare

Justinian I

Peninsula Balcanică în secolul al VI-lea

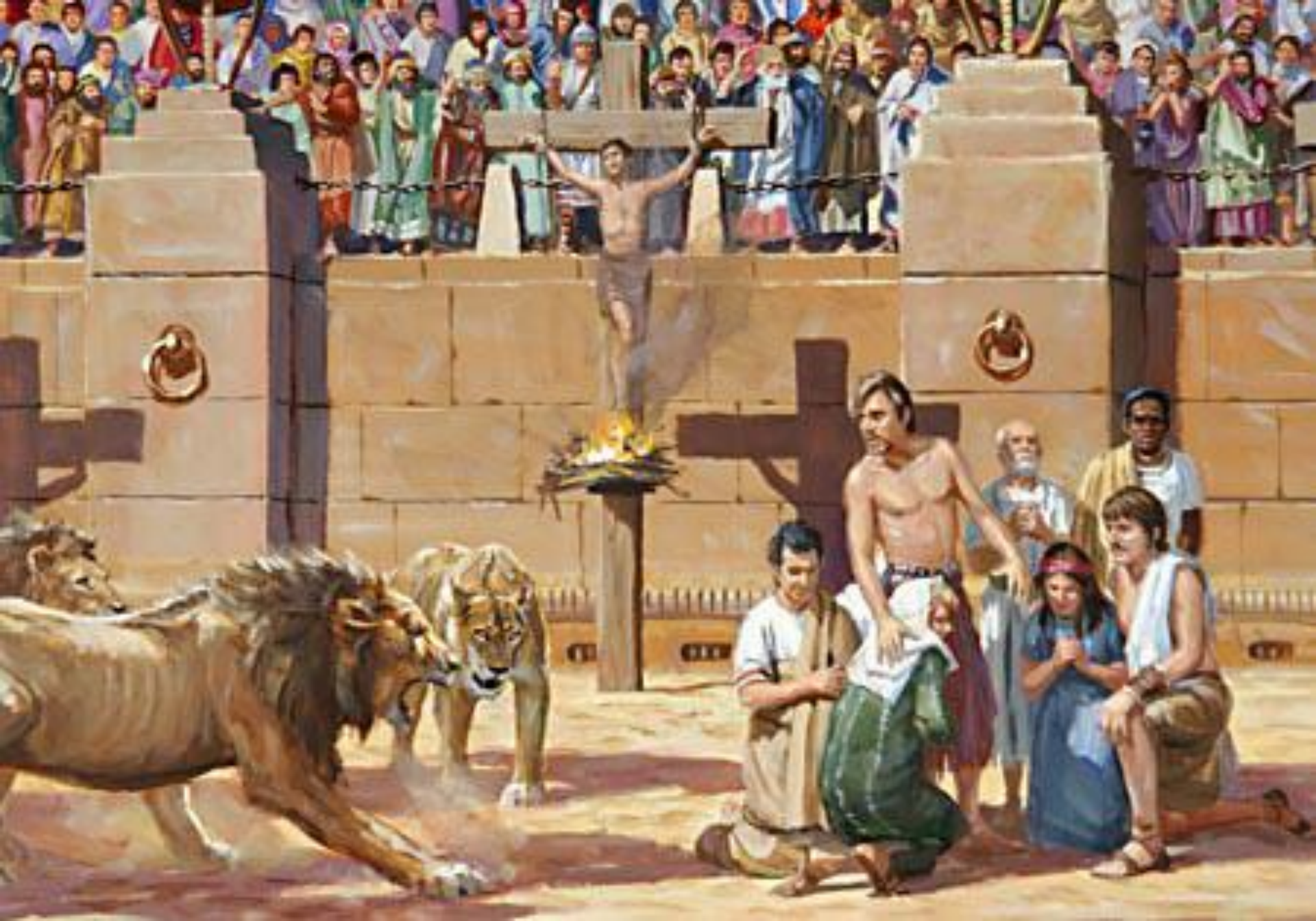
Răspândirea creștinismului în Dacia

Secolele I-IV - creștinismul a fost interzis în Imperiul Roman, printre împărații adversari ai cultului creștin numărându-se Nero (54-68), Domițian (81-96), Traian (98-117), Hadrian (117-138), Antoninus Pius (138-161), Marcus Aurelius (161-180), Commodus (180-192), Septimiu Sever (193-211), Alexandru Sever (222-235), Maximinus Thrax (235-238), Decius (249-251), Valerian (253-260), Dioclețian (284-305), Galeriu (305-311) și Maximinus Daza (310-313).

Secolele III-IV - religia creștină a pătruns în Dacia prin intermediul coloniștilor și a soldaților romani.

313 - în urma *Edictului de la Milano*, prin care împăratul Constantin cel Mare a acordat libertate de cult creștinismului, a început organizarea primelor episcopii la Dunărea de Jos și s-au întemeiat basilicile (biserici) de la Tomis, Histria și Niculițel.

Creștinismul s-a răspândit în limba latină, contribuind la continuarea procesului de romanizare în rândul autohtonilor, numeroși termeni religioși de bază din limba română provenind din limba latină: *Dumnezeu* („*Domine Deus*”), *creștin* („*christianus*”), *cruce* („*crux*”), *Duminică* („*Dies Dominica*”), *păcat* („*peccatum*”) sau *rugăciune* („*rogatio*”).

Un grup de creștini martirizați în arenele romane (secolul al II-lea)

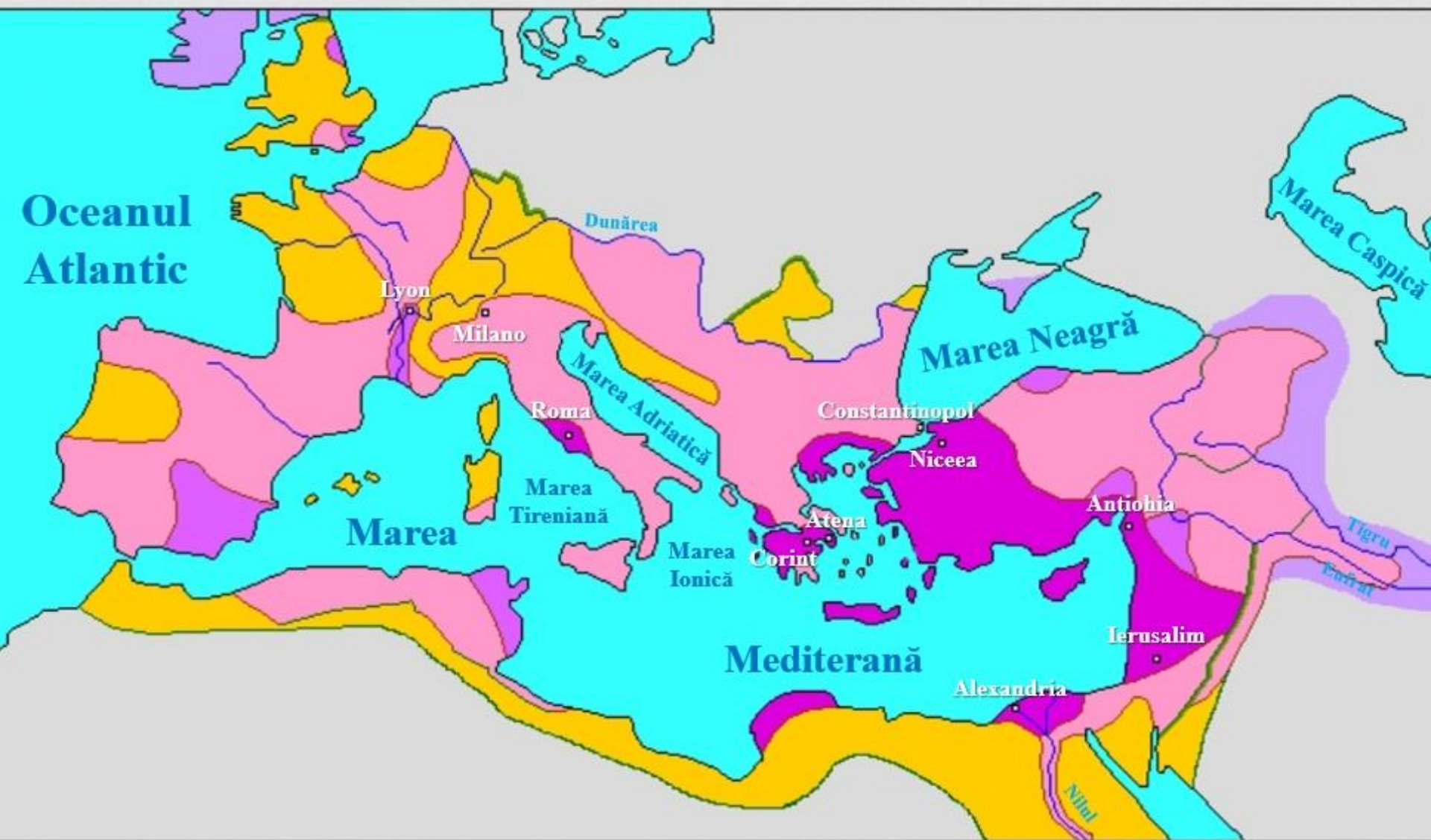
DARE • AI • CRI
STIANI • E • A • TUTTI
PIENA • LIBERTÀ • DI
SEGUIRE • OGNUNO
LA • RELIGIONE • CHE
VOGLIA • AFFINCHÉ
QUANTO • È • DI • DIVI
NO • NELLA • SEDE
CELESTE • SI • RIVOL
GA • PLACATO • E • PRO
PIZIO • A • NOI • E • A
TUTTI • I • NOSTRI • SVD
DITI —

EDITTO CCCXIII

Edictul de la Milano (Italia, 313)

Răspândirea creștinismului (secolele I-VI)

Secolul I

Secolul al III-lea

Secolul al VI-lea

Secolul al II-lea

Imperiul Roman (creștin începând cu anul 313)

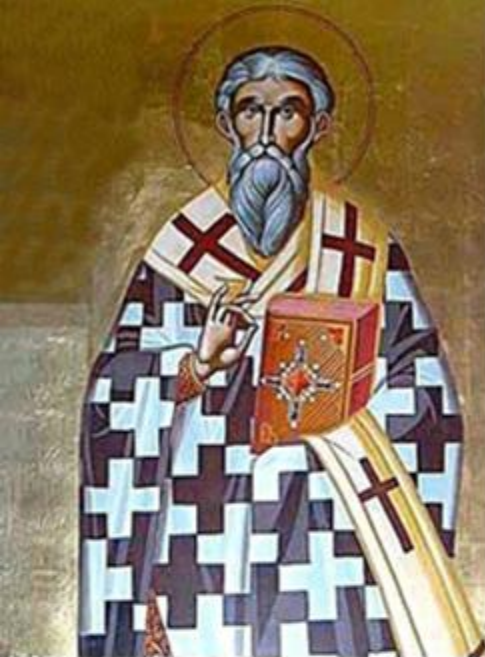
Răspândirea creștinismului în Dacia

Secolul al IV-lea - în spațiul carpato-danubiano-pontic au activat personalități creștine precum Teotim I, Bretanion, Sava Gotul, Ulfila și episcopul Niceta de Remesiana.

Basilici (biserici) și cripte **paleocreștine** au fost descoperite în zona cetății Tomis (mormântul hypogeu și cripta paleocreștină, secolul al IV-lea, descoperite în municipiul Constanța), Niculițel (basilica celor patru martiri, secolul al IV-lea) și Izvoarele (județul Mehedinți, secolul al IV-lea).

Secolele IV-VI - obiecte creștine au fost descoperite la Biertan (județul Sibiu): donariul de bronz cu inscripția „*Ego, Zenovivs votum posui*” (din limba latină: „*Eu, Zenovie, am dat acest dar*”) și monograma lui Hristos; alte obiecte paleocreștine au fost descoperite la Porolissum (satul Jac, județul Sălaj), Luciu (județul Ialomița), Apulum (Alba Iulia, județul Alba) și Sucidava (Corabia, județul Olt).

Secolul al VI-lea - Dionisie Exiguul (Dionisie cel Smerit), născut în Dobrogea, a introdus calendarul creștin (numerotarea anilor s-a făcut de la nașterea lui Iisus Hristos) și calculul datei pentru sărbătorile pascale.

Teotim I

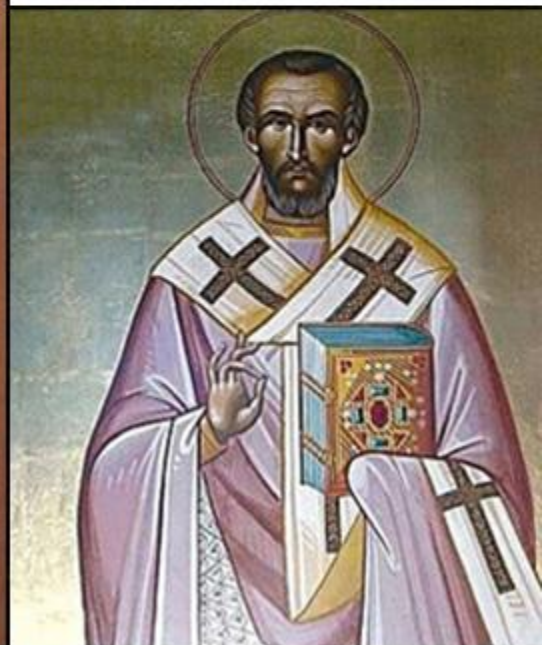
Bretanion

Sava Gotul

Ulfila îi creștinează pe goți

Niceta de Remesiana

Mormântul Hypogeu paleocreștin de la Tomis (secolul al IV-lea)

Mormântul Hypogeu paleocreștin de la Tomis (secolul al IV-lea) - detaliu

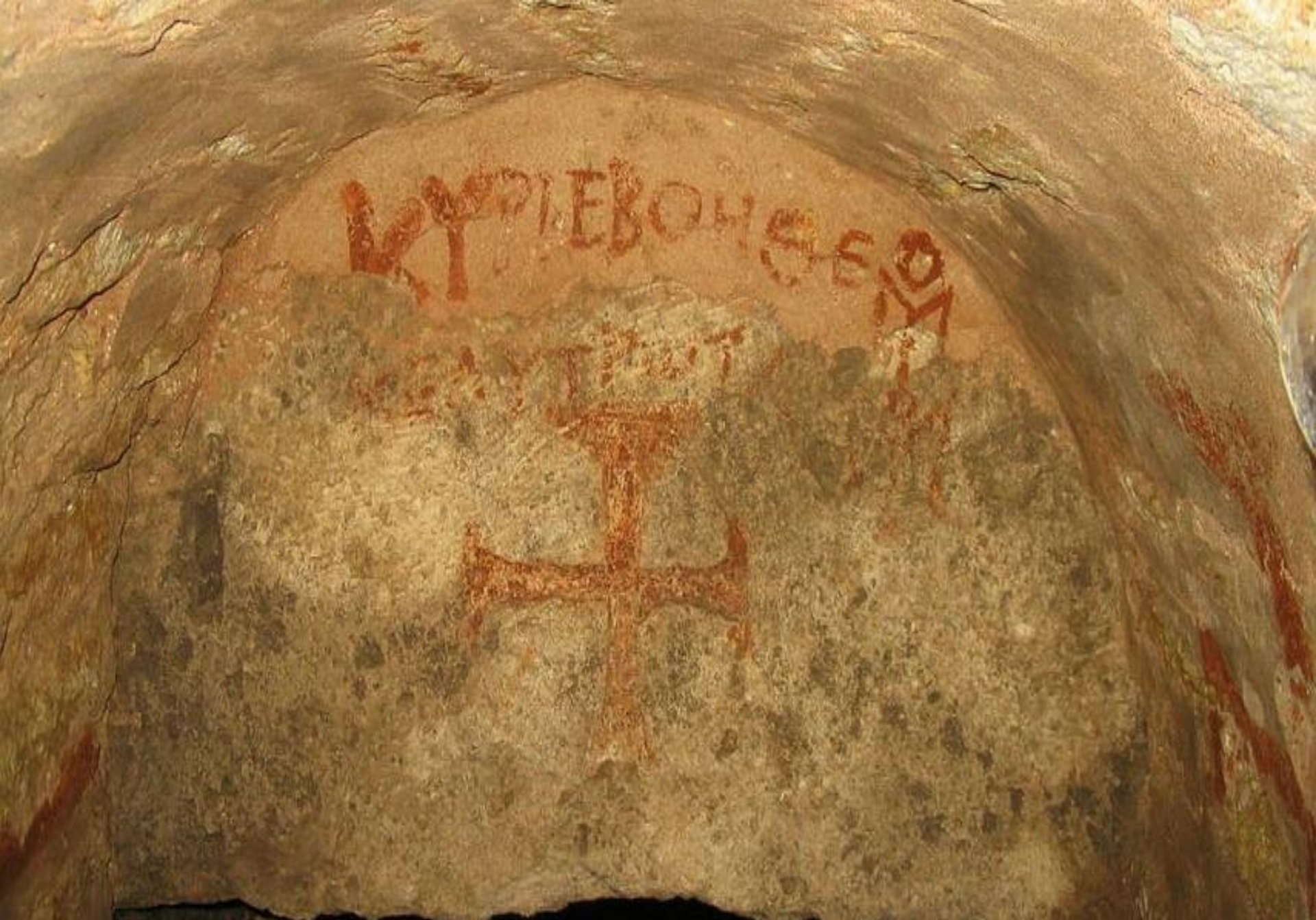
Cripta paleocreștină de la Tomis (secolul al IV-lea)

Cripta paleocreștină de la Tomis (secolul al IV-lea) - detaliu

Inscripții funerare creștine de la Tomis (secolele V-VI). Pe a doua inscripție (în dreapta) se poate citi în limba greacă: „Aici odihnește Heraclide, citeț al Sfintei Biserici universale”

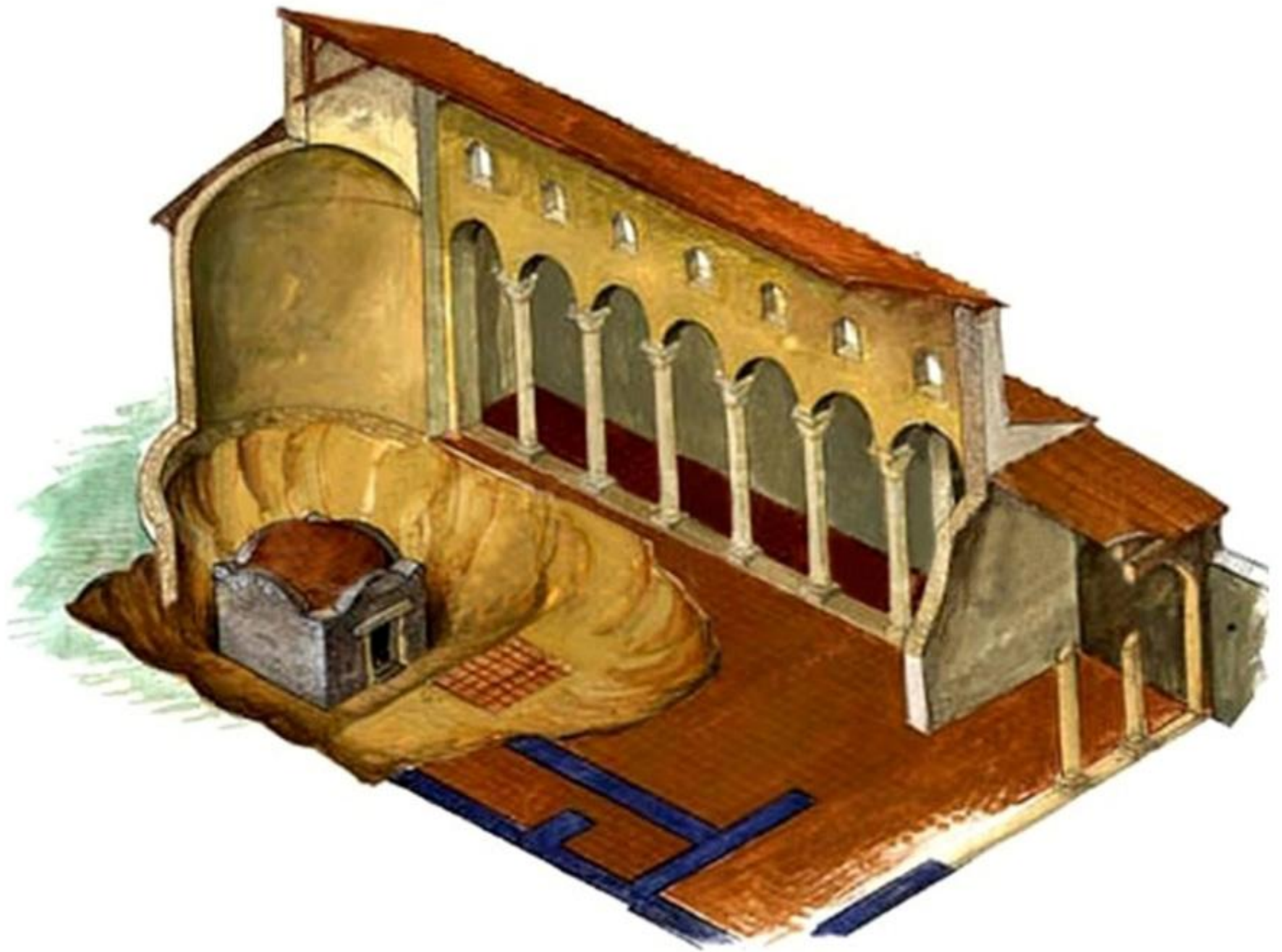

Mormântul cu hipogeu de la Callatis (secolele IV-VI)

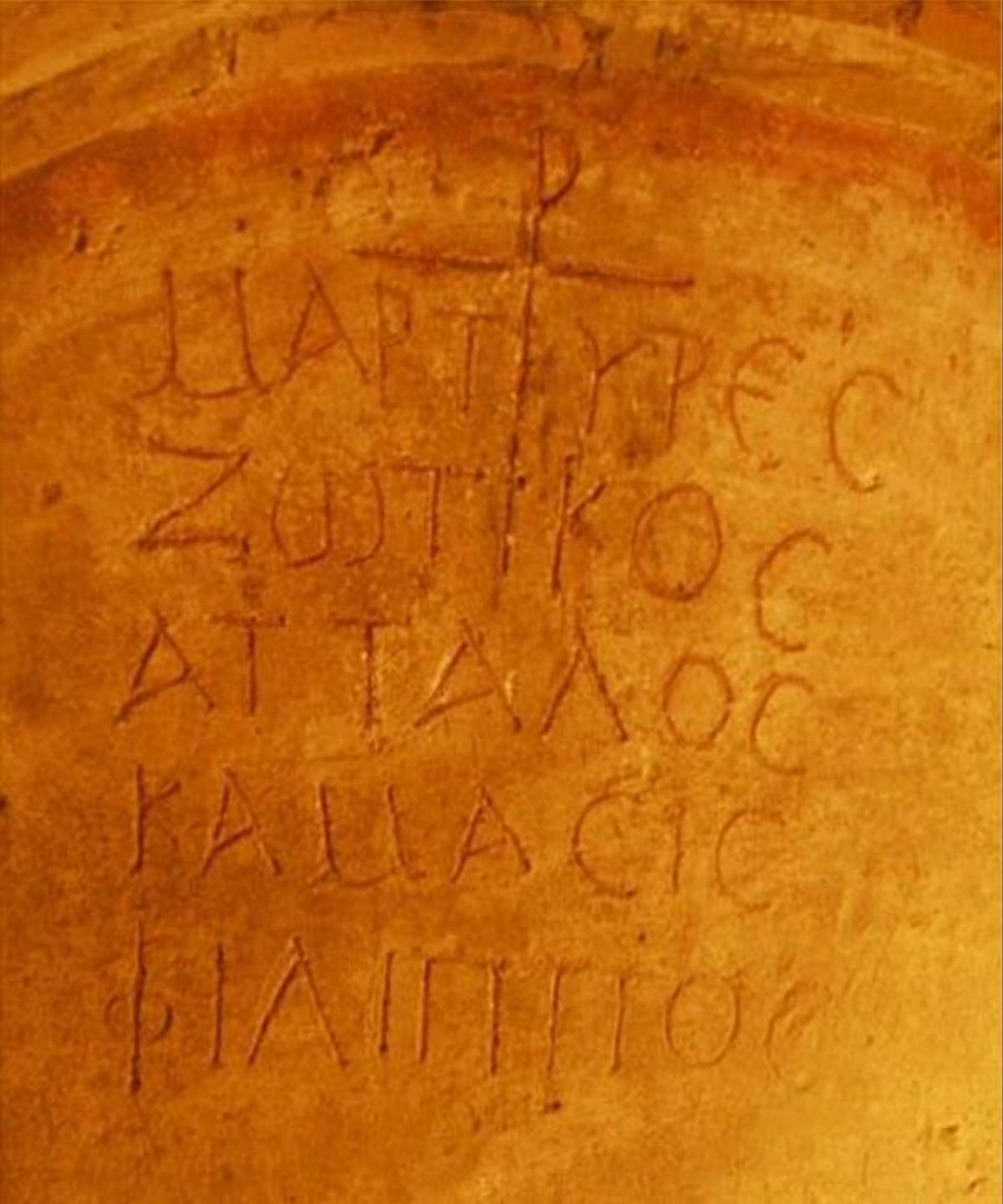
Mormântul cu hipogeu de la Callatis (secolele IV-VI) - detaliu

Basilica (biserică) creștină de la Niculițel (secolul al IV-lea)

Muzeul basilicii creștine de la Niculițel (2021)

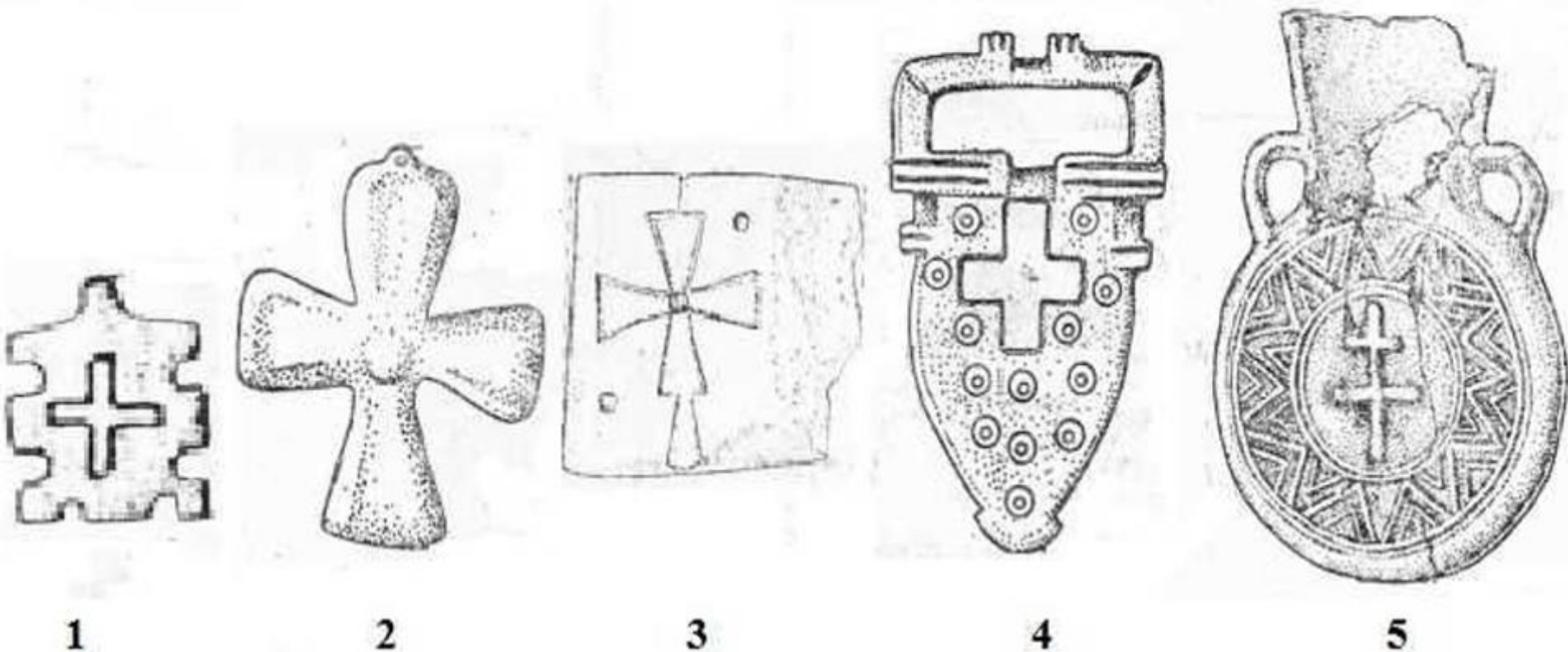
**Pe inscripția din
mormântul celor patru
martiri de la Niculițel
se observă clar numele
acestora: Zoticos,
Attalos, Kamasis și
Filippos**

Ruinele basilicii din Izvoarele (județul Mehedinți, secolul al IV-lea)

Donariul de la Biertan (secolul al IV-lea)

Podoabe medievale cu simboluri creștine descoperite pe teritoriul României:

1. Barboși (Galați), secolele III-IV;
2. Ruginoasa (Iași), secolele VI-VIII;
3. Botoșna (Suceava), secolele VI-VIII;
4. Borniș (Neamț), secolele VI-VIII;
5. Iași, secolele IX-XI.

Cruce paleocreștină (sat Cuta, județul Satu Mare, secolul al IV-lea)

Opaite paleocreștine (județul Alba, secolul al IV-lea)

Dionisie Exiguul

BIBLIOGRAFIE

1. Dumitrescu, Doru, Manea, Mihai, *Mic dicționar enciclopedic de termeni istorici*, Editura Meronia, București, 2008.
2. Barnea, Alexandru (coordonator), Manea, Vasile Aurel, Palade, Eugen, Teodorescu, Bogdan, *Istorie: Manual pentru clasa a XII-a*, Editura Corint, București, 2007.
3. Petre, Zoe (coordonator), Căpiță, Carol, Stănescu, Ecaterina, Lung, Ecaterina, Livadă-Cadeschi, Ligia, Ciupală, Alin, Țurcanu, Florin, Vlad, Laurențiu, Andreescu, Sorin, *Istorie: Manual pentru clasa a XII-a*, Editura Corint, București, 2008.
4. Adăscăliței, Felicia, Lazăr, Liviu, *Istorie: Manual pentru clasa a XII-a*, Editura Corvin, Deva, 2007.
5. Băluțoiu, Valentin, Grecu, Maria, *Istorie: Manual pentru clasa a XII-a*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2007.
6. Scurtu, Ioan, Cristea, Nicolae, Curculescu, Marian, Dincă, Constantin, Soare, Aurel Constantin, *Istorie: Manual pentru clasa a XII-a*, Editura Economică Preuniversitară, București, 2008.
7. Dondorici, Florentina, Lica, Elena Emilia, Poamă, Emil, Ionescu, Vasile, Osanu, Octavian, Stoica, Relu, *Istorie: Manual pentru clasa a XII-a*, Editura Gimnasium, București, 2008.
8. Stan, Magda, Vornicu, Cristian, *Istorie: Manual pentru clasa a XII-a*, Editura Niculescu ABC, București, 2015.
9. Bărbulescu, Mihai, Deletant, Dennis, Hitchins, Keith, Papacostea, Șerban, Teodor, Pompiliu, *Istoria României*, Editura Corint Educațional, București, 2014.
10. Giurescu, Constantin C., *Istoria Românilor*, Editura ALL, București, 2019.
11. Constantiniu, Florin, *O istorie sinceră a poporului român*, Editura Univers Enciclopedic Gold, București, 2008.
12. Bulei, Ion, *O istorie ilustrată a românilor*, Editura Litera, București, 2018.
13. Djuvara, Neagu, *O scurtă istorie ilustrată a românilor*, Editura Humanitas, 2013.
14. Pop, Ioan-Aurel, *Scurtă istorie a românilor*, Editura Litera, București, 2019.
15. Hitchins, Keith, *Scurtă istorie a României*, Editura Polirom, Iași, 2015.
16. Iorga, Nicolae, *Istoria Bisericii românești și a vieții religioase a românilor*, Editura Paul Editions, București, 2021.
17. Imagini: Google Images (domeniul public).

😊 Vă mulțumim pentru atenție! 🎉

ȘCOALA COOL
EDUCAȚIE PRIN CONȚINUT

